

Riigimetsa Majandamise Keskus
rmk@rmk.ee

19.12.2025 nr DM-108192-2

Nohipalu liivakarjääri (keskkonnaluba nr L.MK/319358) korrastamisest

1. Riigimetsa Majandamise Keskus (registrikood 70004459; edaspidi *RMK*) omas maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr L.MK/319358, mis andis õiguse Nohipalu liivakarjääri mäeeraldisel kaevandada täiteliiva. Nohipalu liivakarjäär asub Põlva maakonnas Räpina vallas Nohipalo külas riigile kuuluval kinnistul Ilumetsa metskond 123 (katastritunnus 87901:001:0836), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus RMK. Mäeeraldis pindalaga 6,72 ha ja teenindusmaa pindalaga 9,13 ha hõlmab Nohipalu maardla (registrikaardi nr 852) täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 1 ja 2. Keskkonnaloale on märgitud täiteliiva aktiivse tarbevaru kogumahuks 542 tuh m³ ja kaevandatavaks varuks 492 tuh m³. Keskkonnaluba nr L.MK/319358 kehtis 19.10.2010 – 18.10.2025 ning kaevandatud maa kasutamise otstarbeks on loale märgitud veekogu ja metsamaa.

2. Maapõueseadus (*MaaPS*) § 80 lg 1 teine lause sätestab, et kaevandamisloa omaja peab korrastama kaevandatud maa tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal ning korrastamiskohustus säilib ka juhul, kui luba on kehtivuse kaotanud. MaaPS § 81 lõiked 1 - 3 sätestavad, et kaevandatud maa korrastatakse korrastamisprojekti alusel, mis koostatakse lähtuvalt Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustest.

MaaPS § 6 lõige 1 sätestab, et maavara kaevandamine on maavara looduslikust seisundist eemaldamise ettevalmistamiseks tehtav töö, maavara looduslikust seisundist eemaldamine ning mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaa piires kaevise vedu ja esmane töötlemine. MaaPS § 9 kohaselt on kaevandatud maa korrastamine maa endisel või uuel otstarbel taas kasutuskõlblikuks muutmine. MaaPS § 80 lõige 3 sätestab, et kaevandatud maa on maa ja maapõu, mille looduslik seisund on kaevandamisega muudetud.

3. Keskkonnaamet kontrollis kaevandamisloaga nr L.MK/319358 määratud mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal korrastamiskohustuse täitmist ning jõudis järeldusele, et RMK ei ole loa kehtivusajal Nohipalu liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandanud (22.10.2025 järelevalvemenetluse kontrolliprotokoll nr KV2508929-1). 22.10.2025 teostatud Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduse *mäeeraldisel laiendatud ja ruumilise otsingu* päringu põhjal on plokkide (1. ja 2. plokk) jääkvaru päringu hetkel 542 tuh m³ ning kaevandatav jääkvaru 492 tuh m³. RMK 2020.-2025. a maavara kaevandamisõiguse tasu deklaratsioonide põhjal pole kaevandamistgevust Nohipalu liivakarjääris toimunud.

Kontrolli käigus teostati ka Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduse orto- ja kaldaerofotode ülevaade võimalikust kaevandamistegevusest:

- Maa- ja Ruumiameti 07.08.2006 ortofotost nähtub, et mäeeraldise põhjapoolses osas on teostatud metsa raadamine ning kaevandamistööd, ala on kooritud;
- 04.06.2011 ortofotolt nähtub mäeeraldise põhjapoolses osas 2006. a ortofotolt tuvastatud ala, mis on kerge taimeistikuga kaetud;
- 25.05.2015 ortofotolt nähtub, et kooritud alale on kasvanud juurde taimkatet. Järgnevatel aastatel alates 2015. aastast tehtud ortofotode põhjal kaevandamistegevust ei ole toimunud, uusi kaevandamisalasid ei ole juurde tekkinud, taimkatet on juurde kasvanud;
- 25.05.2015 kaldaerofoto põhjal on näha varasemat kaeveala.
- 19.09.2018 kaldaerofotolt on näha selgemalt, et mäeeraldise alal on kunagi kaevandatud;
- 21.05-22.05.2024 ortofoto põhjal ei ole Nohipalu liivakarjääris kaevandamistegevust ega kaevandatud alasid näha. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa on kaetud metsaga, mäeeraldise keskosas on visuaalselt näha ehitatud teed.

Varasemast keskkonnalubade infosüsteemist KLIS2 pole leitav, et enne RMK-le antud keskkonnaluba nr L.MK/319358 oleks eelnevatel aastatel samal mäeeraldisel kehtinud kaevandamisluba. OÜ Inseneribüroo STEIGER koostatud geoloogilise uuringu aruande "Põlva maakonna Nohipalu uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne" (varu seisuga 01.02.2009) uuringupiirkonna üldiseloomustuses 2. peatükis on kirjas, et uuringuruumi teenindusala on välja venitatud loode-kagu suunas, pikkusega ligi 280 m, laiusega ligi 230 m ja paikneb Ilumetsa metskonna nr 24 katastriüksusel (katastritunnus 87901:001:0836). Alale jääb nii raielank kui ka männimets ja mahajäetud Nohipalu liivakarjääri ala. Andmed varasemate geoloogiliste uuringute kohta Nohipalu karjääri piirkonnas puuduvad. Viidatud aruande 3. peatükis on kirjeldatud, et kaevandatud (mahajäetud karjääri) alal ning uuringuruumi teenindusala ida-kagu osas jääb maapinna reljeefi absoluutkõrgus 50-55 m vahemikku ja tõuseb lääne-edela suunas kuni 65 m-ni (graafiline lisa 1, joonis 2).

Maa- ja Ruumiameti orto- ja kaldaerofotode põhjal on tuvastatav, et enne keskkonnavalua nr L.MK/319358 kehtivust on mäeeraldise alal varasemalt toimunud kaevandamistegevus, mida kinnitab ka OÜ Inseneribüroo STEIGER 2009. aastal koostatud geoloogilise uuringu aruanne "Põlva maakonna Nohipalu uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne" (varu seisuga 01.02.2009), mille andmetel jääb kinnistu alale raielank kui ka männimets ja mahajäetud Nohipalu liivakarjääri ala. 21.05-22.05.2024 ortofoto põhjal ei ole Nohipalu liivakarjääris kaevandamistegevust ega uusi kaevandatud alasid näha, mäeeraldise ja selle teenindusmaa on kaetud metsaga. Seega on tõendatav, et Nohipalu liivakarjääris ei ole kaevandatud keskkonnavalua nr L.MK/319358 kehtivusest alates.

4. MaaPS § 80 lõige 1 kolmas lause sätestab, et kui sama maavara uurimine või kaevandamine samas uuringuruumis või samal mäeeraldisel jätkub teise loa alusel, läheb korrastamiskohustus üle uue loa omajale. Kõnealusel alal ei ole enne loa nr L.MK/319358 andmist olnud mäeeraldist maapõueseaduse mõistes ja loa nr L.MK/319358 alusel ei ole kaevandatud, seega ei ole kaevandamine jätkunud ega korrastamiskohustus tekkinud.

Eeltoodu põhjal ei ole Nohipalu liivakarjääris keskkonnaloa nr L.MK/319358 alusel maavara kaevandatud ja looduslikku seisundit muudetud, mistõttu ei ole vajadust korrastamistööd läbi viia. Seonduvalt ei ole vajalik esitada korrastamistingimusi ega koostada korrastamisprojekti. **Seega loeb Keskkonnaamet Nohipalu liivakarjääri keskkonnaloaga nr L.MK/319358 seotud õigused ja kohustused lõppenuks.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisa: Kontrolliprotokoll_nr_KV2508929-1_22.10.2025.pdf

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Räpina Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Marin Varblane 5692 7090
Marin.Varblane@keskkonnaamet.ee